AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

JAWNE

~~POUFNE~~

Egz. Nr 1

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Dział Zbiorów Specjalnych
1982
(III)

Kpt. dypl. Janusz KOPACZ

TREŚĆ I METODY PRACY SZEFA WŁ SD DYWIZJI W CZASIE PROWADZENIA REKONESANSU REJONU ROZWINIĘCIA WŁ

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid.
Akademii Obrony Narodowej
55618

WARSZAWA LUTY 1981

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

JAWNE

ROUTINE

Egz. Nr 1

Kpt. dypl. Janusz KOPACZ

TREŚĆ I METODY PRACY SZEFA WŁ SD DYWIZJI W CZASIE PROWADZENIA REKONESANSU REJONU ROZWINIĘCIA WŁ

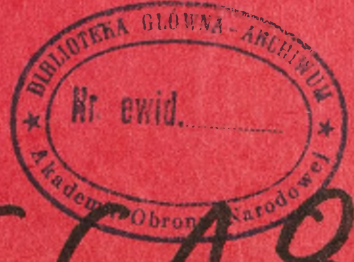

55618

WARSZAWA LUTY 1981

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

JAWNE

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. 55618
Akademii Obrony Narodowej

POUFNE

Egz.nr ...1.....

kpt.dypl. Janusz KOPACZ

BIBLIOTEKA NAUKOWA AON WP
Nr ewid. 1062
(III)
Dział Zbiorów Specjalnych

TREŚĆ I METODY PRACY SZEFA WŁ SD DYWIZJI W CZASIE PROWADZENIA REKONESANSU REJONU ROZWINIĘCIA WŁ

/Materiał pomocniczy do studiowania/

Przekwalifikowano na „JAWNE"
27.01.2003
płk. K. Kalicki

WARSZAWA LUTY 1981 r.

TREŚĆ I METODY PRACY SZEFA WŁ SD DYWIZJI W CZASIE PROWADZENIA REKONESANSU REJONU ROZWINIĘCIA WŁ.

1. Przeznaczenie i ogólna charakterystyka SD dywizji.

Skuteczność dowodzenia na współczesnym polu walki związana jest ściśle z funkcjonowaniem punktów dowodzenia, podstawowych elementów w systemie dowodzenia wojskami.

Głównym przeznaczeniem punktów dowodzenia jest zapewnienie dowódcy i sztabów możliwości ciągłego i operatywnego dowodzenia.

W działaniach bojowych dywizji /DZ i DPanc/ organizowane są następujące punkty dowodzenia:

natarcie		obrona
WSD	organizowane w każdych warunkach	SD
SD		ZSD
KSD		KSD
PO	wydzielone doraźnie	PO
PED		PED
		WSD

Stanowisko dowodzenia /SD/ stanowi podstawowy element w systemie dowodzenia i służy dowódcy i sztabowi dywizji do bezpośredniego kierowania działaniami bojowymi podległych wojsk. Zgodnie z obowiązującymi regulaminami SD nie może być rozmieszczone zbyt daleko od walczących wojsk co wynika z konieczności zapewnienia w razie potrzeby, bezpośredniego kontaktu z podwładnymi oraz skracania długości linii łączności, z drugiej jednak strony rozmieszczenie SD powinno zapewnić warunki pracy bez narażania na konieczność prowadzenia bezpośredniej walki przez obsadę osobową tego punktu oraz znajdować się poza zasięgiem podstawowej masy artylerii nieprzyjaciela. Z tego też względu SD dywizji rozwija się w natarciu w odległości 8 - 10 km od linii styczności wojsk,

na głównym kierunku uderzenia wojsk własnych, natomiast w obronie w odległości 10 - 12 km na przewidywanym drugorzędnym kierunku uderzenia nieprzyjaciela. We współczesnych warunkach przybliżenie SD dywizji do walczących wojsk - chociaż ze zwględu na obezwładnienie radioelektroniczne byłoby rozwiązaniem korzystnym - nie zdaje jednak egzaminu. Oddziaływanie głównej masy ognia artylerii i moździerzy może doprowadzić do znacznych strat w ludziach i sprzęcie oraz wymaga skomplikowanej inżynieryjnej rozbudowy rejonu. Ponadto nadmierne zbliżenie SD do przedniego skraju może doprowadzić do innych niepożądanych następstw - nieznaczne wahania się linii frontu na kierunku rozmieszczenia SD mogą powodować konieczność przemieszczania go w okresie napiętej sytuacji, kiedy niezbędne jest ciągłe oddziaływanie dowódcy i sztabu na przebieg działań bojowych.

Reasumując, najkorzystniejsze rozmieszczenie SD osiągniemy wtedy, gdy rozmieścimy go w obszarze między tylną granicą pułków pierwszego rzutu a rejonem rozmieszczenia drugiego rzutu /odwodu/. Z punktu widzenia łączności jest to rozwiązanie o tyle korzystne, że umożliwia utrzymanie łączności ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego, przełożonym i sąsiadami.

Rejon rozmieszczenia SD dywizji określa dowódca dywizji. Stwierdzenie dotyczące rejonu rozmieszczenia SD znajduje się w decyzji dowódcy w punkcie - "dowodzenie". Niekiedy miejsce SD może określić przełożony.

Stanowisko dowodzenia dywizji dzieli się na trzy grupy:

- grupę dowddzenia, w skład której wchodzą zazwyczaj osoby funkcyjne biorące bezpośredni udział w dowodzeniu wojskami;
- węzeł łączności, którego zadaniem jest zapewnienie dowódcy i sztabowi łączności z podwładnymi, przełożonym i współdziałającymi wojskami;

- grupę zabezpieczenia, w skład której wchodzi kompania ochrony i regulacji ruchu, wydział administracyjno - gospodarczy oraz środki niezbędne do pracy, odpoczynku i żywienia obsady stanowiska dowodzenia.

Z podziału tego wynika, że WŁ jest integralną częścią SD i jego działalności nie można rozpatrywać oddzielnie w oderwaniu od SD. Tak więc praca, zwijanie, przesunięcie i rekonesans WŁ musi uwzględniać tą samą problematykę dotyczącą SD.

2. Zasady wyboru rejonów dla rozmieszczenia WŁ SD dywizji.

Wybór odpowiedniego rejonu do rozwinięcia WŁ SD dywizji jest podstawowym warunkiem właściwej jego eksploatacji.

Rejon przewidziany na rozwinięcie WŁ SD dywizji powinien spełniać następujące podstawowe warunki:

1. Powinien umożliwiać zapewnienie łączności ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego, przełożonym i sąsiadami.
2. Powinien być odpowiednio pojemny, tzn. posiadać odpowiednią ilość miejsc dla rozmieszczenia środków i urządzeń, odwodu sił i środków oraz rzutu tyłowego batalionu łączności.
3. Posiadać dostateczne, naturalne warunki maskowania.
4. Posiadać dobrze rozwinięty system dróg.
5. Posiadać możliwości inżynieryjnej rozbudowy.
6. Posiadać odpowiednie naturalne warunki organizowania ochrony i obrony.

Mówiąc o możliwości zapewnienia łączności ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego dywizji należy mieć na uwadze fakt, że środki łączności znajdujące się na wyposażeniu dywizji zapewniają dwustronną łączność w średniopofałdowanym i pokrytym terenie na odległość 15 - 20 km. Mam tu na uwadze środki radiowe wozów dowodzenia, które na tym szczeblu organizacyjnym spełniają zasadnicze

zadania w procesie dowodzenia wojskami. Więc rejon planowany na rozwinięcie WŁ powinien znajdować się w takim miejscu ugrupowania bojowego dywizji aby zapewniona była z niego łączność właśnie za pomocą tych środków. Potwierdza to zgłoszoną uprzednio tezę iż rejon ten powinien być wybierany tuż za ugrupowaniem bojowym pułków pierwszego rzutu. W czasie planowania walki szef sztabu oraz szef łączności dywizji powinni również mieć na uwadze ukształtowanie terenu. Wybór np. kotliny znacznie poprawi warunki maskowania, z drugiej jednak strony ograniczy zasięg środków radiowych zwłaszcza UKF.

Wielkość rejonu na rozwinięcie WŁ zdeterminowana jest ilością elementów znajdujących się na węźle łączności i koniecznością zachowania bezpiecznych odstępów między nimi /powinna ona wynosić 70 - 100 m tzn. tyle ile wynosi promień rażenia pocisku haubicznego/. Biorąc to pod uwagę na WŁ SD dywizji niezbędna jest powierzchnia do 20 ha /nie uwzględniając wozów dowodzenia, które rozmieszczają się w ramach grupy operacyjnej, rzutu tyłowego bł, odwodu sił i środków oraz radiostacji średniej mocy/.

Ogółem konieczna jest następująca powierzchnia:

środki r/lin - przewodowe WŁ	- 20 ha
dwie grupy rst średniej mocy	- 2x5 ha = 10 ha
odwód środków r/lin.-przewodowych	- 15 ha
rzut tyłowy bł	- 5 ha
Licząc "puste miejsca", a więc	ok. 50 ha

luki pomiędzy wymienionymi grupami WŁ SD dywizji wraz z odwodem sił i środków oraz rzutem tyłowym bł zajmuje powierzchnię ok.3 km^2.

Mówiąc o rejonie na rozwinięcie WŁ z zasady mamy na myśli rejon zalesiony. Jednak kolejne rozkazy Ministra Obrony Narodowej nakazywały rozwijanie i pracę sztabów w miejscowościach.

W okresie pokojowym występują obiektywne trudności z realizacją tych zadań, jednak przewiduje się, że w działaniach bojowych praca punktów dowodzenia w miejscowościach będzie zjawiskiem powszechnym. Wynika to m.innymi z takich przyczyn jak chociażby możliwość powstawania w lasach pożarów przestrzennych, zawałów i zwiększonej możliwości oddziaływania grup dywersyjno - rozpoznawczych na rozwinięte punkty dowodzenia. Stanowisko dowodzenia dywizji będzie najczęściej rozmieszczane w wioskach lub niedużych miasteczkach.

W wypadku konieczności rozwijania WŁ dywizji w miejscowości przewiduje się rozmieszczenie urządzeń łączności w zagrodach, stodołach, sadach ustawiając do trzech pojazdów w jednej zagrodzie. Radiostacje średniej mocy rozmieszczać należy na terenie kolonii danych miejscowości lub w sąsiednich miejscowościach odległych od SD dywizji w granicach 2-3 km.

Ocena terenu przy wyborze rejonu na rozwinięcie węzłów łączności winna uwzględniać miejscowe warunki terenowe nie tylko z punktu widzenia zapewnienia ciągłości łączności lecz również pod kątem jego przydatności w zakresie maskowania urządzeń łączności. Nieprzyjaciel dysponując szeroką gamą środków rozpoznawczych takich jak środki rozpoznania radiowego, wzrokowego, radiolokacyjnego i dźwiękowego jest w stanie w stosunkowo krótkim czasie określić przynależność rozpoznawczych obiektów. W chwili obecnej nie ma środka maskującego, który ukrywałby w sposób zadowalający technikę łączności. Stosowane w wojskach łączności siatki maskujące nadają się do wykorzystania w zasadzie w okresie od wiosny do jesieni i spełniają rolę maski ukrywającej przed lotniczym rozpoznaniem wzrokowym. Dobre efekty daje wykorzystanie terenu posiadającego dostateczną ilość masek naturalnych. Maski naturalne posiadają tę przewagę nad siatkami maskującymi, że w stosunkowo dużym stopniu tłumią fale urządzeń rozpoznania radiolokacyjnego oraz ograniczają

możliwości rozpoznania termalnego i wzrokowego. Dlatego przy wyborze rejonu na rozwinięcie WŁ należy za jedno z podstawowych kryteriów przydatności do tego celu - uwzględnić ilość masek naturalnych.

Inżynieryjna rozbudowa rejonu węzła łączności zapewnia maskowanie, a także chroni sprzęt i stany osobowe przed rażącym działaniem środków walki. Jednak przy wykonaniu tych prac występują trudności wynikające z określonych możliwości załóg. Rozpatrzmy prosty przykład:

Zakładając, że wykonanie ukrycia na samochód Star-660 z aparaturą łączności wymaga przemieszczenia ok. 100 m^3 gruntu, a średnia wydajność żołnierza przy pracy ręcznej wynosi 1 m^3, więc wykonanie jednego ukrycia wymaga nakładu ok. 100 roboczogodzin. Jeżeli załoga aparatowni jest 4-osobowa /np.R-140/, to do wykonania tych prac można wykorzystać 3 żołnierzy /ponieważ jeden musi obsługiwać radiostację/, więc prace te zostaną zakończone po upływie 33 godzin. licząc, że czas pracy może wynieść do 16 godzin dziennie - ukrycie na aparatownię będzie gotowe najwcześniej po upływie dwóch dób od czasu rozpoczęcia prac inżynieryjnych. Należy przypomnieć, że SD dywizji przesuwane jest w natarciu 2-3 razy w ciągu dnia walki. Stąd wniosek, że pełny zakres prac inżynieryjnych dotyczących WŁ SD dywizji w natarciu nie jest możliwy do wykonania przez pododdziały łączności. Dlatego rozbudowa inżynieryjna WŁ może być realizowana w obronie, przy efektywnej pomocy środków technicznych wojsk inżynieryjnych. Natomiast w natarciu nie ma dotąd lepszego sposobu rozwiązania tego problemu jak umiejętne wykorzystywanie ochronnych właściwości terenu, a zwłaszcza jego rzeźby.

Wybierając rejon na rozmieszczenie polowych węzłów łączności należy mieć na uwadze, iż nie można rozmieszczać ich w pobliżu

dużych zakładów przemysłowych, węzłów komunikacyjnych i obiektów wyróżniających się w terenie. Należy również unikać rozmieszczania ich w głębi masywów leśnych, w pobliżu źródeł promieniowania elektromagnetycznego, w pobliżu dużych przepraw wodnych i innych obiektów mogących być przedmiotem zainteresowania organów rozpoznawczych nieprzyjaciela. Należy zaznaczyć, że nasi potencjalni przeciwnicy przywiązują dużą wagę do niszczenia systemów dowodzenia a SD dywizji wg. ich poglądów stanowi jeden z podstawowych obiektów uderzeń jądrowych.

3. Kolejność i treść pracy oraz sposoby prowadzenia rekonesansu przez szefa WŁ SD dywizji.

Przesuwanie punktów dowodzenia planuje na cały dzień walki wydział operacyjny przy ścisłej współpracy z szefem łączności. Szef łączności ustala na podstawie mapy rejony najdogodniejsze do rozwinięcia węzłów łączności i proponuje je szefowi sztabu. W toku walki dokonuje się niezbędnych korekt odpowiednio do sytuacji, zwłaszcza co do czasu i dokładnego określenia miejsca rozwinięcia SD dywizji.

Zadanie do przesunięcia i rozwinięcia WŁ stawia szef łączności. Z postawionego zadania szef WŁ dowiaduje się o:

- ogólnej sytuacji taktycznej;
- siłach i środkach, które należy wydzielić do rozwinięcia WŁ;
- położeniu rejonu rozmieszczenia węzła łączności;
- zakresie inżynieryjnej rozbudowy i maskowania;
- terminie rozwinięcia WŁ;
- kolejności i zakresie rozwijania kablowej sieci wewnętrznej;
- terminie i sposobie zmiany danych radiowych i r/liniowych; kryptonimów, stacji telefoniczno-telegraficznych i sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;
- przewidywanym zagrożeniu i sposobie ochrony i obrony węzła łączności;

- przewidywanym czasie zakończenia pracy w danym rejonie oraz miejscu kolejnego rejonu WŁ;
- terminach i sposobach kontroli łączności;
- przewidywanym terminie przybycia w nowy rejon grupy operacyjnej wraz ze środkami radiowymi.

Stawiając zadanie szef łączności wręcza szefowi węzła łączności następujące dokumenty:

a/ dokumenty planu łączności:
- schemat łączności radiowej;
- schemat łączności radioliniowej i przewodowej;
- schemat wojskowej poczty polowej
- schemat łączności kodowej.

b/ eksploatacyjne:
- dane radiowe i radiotelefoniczne;
- dane radioliniowe;
- tabele kryptonimów i adresów radiowych oraz sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

Ponadto nakazuje naniesienie ze swojej mapy na mapę roboczą szefa WŁ danych dotyczących rozmieszczenia oraz kierunków przesunięć punktów dowodzenia podwładnych, sąsiadów i przełożonego.

Po otrzymaniu zadania szef węzła łączności określa skład grupy rekonesansowej /jeżeli nie podał tego szef łączności/ oraz rejon formowania się kolumny marszowej. Określa również osoby funkcyjne, które udają się wraz z grupą rekonesansową WŁ. Będą nimi najczęściej:

- szef węzła łączności;
- inżynier węzła łączności;
- dowódca grupy środków radiowych
- dowódca kompanii telefoniczno - telegraficznej;

- dowódcy aparatowni wchodzących w skład grupy rekonesansowej;
- kwatermistrz batalionu łączności lub jego przedstawiciel.

Przykładowy skład grupy rekonesansowej WŁ SD dywizji może być następujący:

- samochód osobowo - terenowy;
- aparatownia ATf-TI, ATgS, AŁD-3;
- do 3-ech stacji radioliniowych /R-405, R-409, R-403/;
- ekspedycja WŁ;
- stacja zasilania;
- do 5-ciu samochodów ciężarowo - terenowych z tego dwa kablowe, a 2-3 z tyłów batalionu.

Kolejną czynnością szefa węzła jest uzgodnienie z komendantem SD terminu wyjazdu grupy rekonesansowej. Rozpoczęcie marszu grupy rekonesansowej SD /w tym WŁ/ dokonuje się na polecenie szefa sztabu dywizji. W tym celu określa się rubież, której opanowanie przez wojska własne stanowi podstawę podania sygnału do rozpoczęcia marszu. Jest to tzw. rubież sygnałowa, którą określa się na podstawie wzrou:

$$R_s = \frac{D \cdot V_n}{V_m} - L$$

gdzie:

R_s - odległość rubieży sygnałowej od planowanego rejonu SD;

D - długość drogi do planowanego rejonu SD w km;

V_n - tempo natarcia wojsk w km/h;

V_m - tempo marszu grupy rekonesansowej w km/h;

L - odległość bezpieczeństwa /wynosząca 3-5 km/.

Przed opuszczeniem dotychczasowego rejonu WŁ SD dywizji szef węzła przekazuje na czas nieobecności obowiązki swojemu zastępcy /najczęściej szefowi sztabu bł/ podając mu:

- rejon kolejnego rozwinięcia WŁ SD i termin jego gotowości;
- termin i kolejność zwijania dotychczasowego WŁ;
- drogę marszu do nowego rejonu.

Na czas marszu i rekonesansu organizuje się łączność w kolumnie oraz łączność grupy rekonesansowej z SD dywizji.

Rekonesans rejonu WŁ jest zapoznaniem się szefa WŁ i podległych dowódców z rejonem przyszłych działań. Celem rekonesansu jest określenie przydatności rejonu do rozwinięcia WŁ, skonfrontowaniem podstawowych problemów decyzji wypracowanej na podstawie mapy z aktualnymi warunkami terenowymi, ostateczne jej sprecyzowanie, postawienie zadań i określenie sposobu ich wykonania.

W czasie rekonesansu należy ustalić i określić:

- warunki rozmieszczenia aparatowni;
- warunki bezpieczeństwa i stopień oczyszczenia terenu z materiałów wybuchowych, min, pocisków itd./ile na ha ksap/2 dni /;
- warunki i sposób wprowadzania kablowych linii łączności i rozwinięcia sieci kablowej;
- warunki obrony i ochrony;
- warunki maskowania węzła;
- sposób wprowadzenia elementów węzła do rejonu oraz warunki jego opuszczenia po zwinięciu.

Podczas wyboru miejsca na rozmieszczenie elementów węzła łączności należy kierować się następującymi zasadami ich rozmieszczenia: I tak

Radiostacje średniej mocy rozmieszcza się w odległości 2-3 km od grupy dowodzenia. Na WŁ SD dywizji znajdować się może do 8 rst. średniej mocy, wobec tego rozmieszcza się je w dwóch grupach przy czym odległość między grupami winna wynosić 2-3 km, a odległość między radiostacjami w grupie 150 - 200 m.

Stacje radioliniowe rozmieszczać należy w odległości 200 - 300m od stacji telefoniczno - telegraficznej, na wyniosłościach terenowych i w odległości nie mniejszej jak 200 - 300 m od pracujących radiostacji. W przypadku rozmieszczenia stacji r/liniowych przed ścianą lasu - anteny zakresu decymetrowego nie powinny być rozwinięte bliżej niż 100 m, a zakresu metrowego 70 m od skraju lasu.

Aparatownie ATf-TI i ATgS rozmieszcza się jak najbliżej grupy dowodzenia, aby linie przewodowe do poszczególnych abonentów były jak najkrótsze. Ze względu na wyposażenie ich w stacje radioliniowe powinny być one ustawione nawet na niewielkich wzniesieniach terenowych. Odległość między tymi aparatowniami nie powinna przekraczać fabrycznej długości kabla TTWK - 5x2 tzn. 100 m.

Przenośne radiostacje, odbiorniki radiowe i wozy dowodzenia rozmieszcza się w pobliżu miejsc pracy dowództwa i sztabu. Ze względu na wzajemne zakłócenia wozy dowodzenia powinny być rozmieszczone 100 - 150 m od siebie.

Aby usprawnić obieg korespondencji pisemnej na SD - aparatownię urządzeń specjalnych i ekspedycję węzła rozmieścić należy w pobliżu miejsc pracy dowództwa i sztabu.

Wybierając miejsce na stację zasilania należy uwzględnić fakt, iż praca zespołów spalinowo - elektrycznych może zakłócać pracę innych elementów węzła, a jednocześnie należy dążyć do tego aby linie sieci energetycznej były jak najkrótsze.

Miejsce na wojskową stację pocztową powinno być wybrane tuż przy wjeździe w rejon SD - najczęściej obok wartowni i oficera dyżurnego SD.

Po osiągnięciu planowanego rejonu rozwinięcia WŁ, szef węzła bierze udział w rekonesansie SD dywizji prowadzonym przez komendanta SD.

W tym czasie siły i środki łączności zanjdują się w odległości 100 - 200 m od rozpoznawanego rejonu oczekując na ostateczną decyzję. Obowiązujące instrukcje zabraniają wprowadzania kolumn do rejonów nierozpoznanych.

W czasie rekonesansu rejonu SD - komendant SD powinien podać szefowi WŁ następujące dane:

- dokładne rozmieszczenie elementów SD;
- drogi dojazdu i wyjazdu z rejonu oraz drogę ewakuacyjną;
- rozmieszczenie WŁ /ogólnie - rejon/;
- rejon rozmieszczenia odwodu sił i środków łączności oraz rejon tyłów bł;
- sektor obrony SD, za który odpowiada obsada WŁ.

Po uzyskaniu tych danych szef węzła łączności przystępuje do rekonesansu rejonu WŁ. Sposób, zakres i treść pracy szefa WŁ w czasie prowadzenia rekonesansu zależała będzie od ilości posiadanego czasu.

Pierwszy sposób realizowany będzie w warunkach dysponowania stosunkowo długim okresem czasu na przeprowadzenie rekonesansu. Warunki takie mogą mieć miejsce w czasie rozpoznania rejonów na czas długich, dziennych lub nocnych odpoczynków oraz rejonów wyjściowych, gdy grupa rekonesansowa SD /w tym i WŁ/ rezygnując z kilku krótkich odpoczynków znacznie wyprzedzi sztab dywizji.

Długim okresem czasu na prowadzenie rekonesansu szef węzła dysponował również będzie w rejonie pierwszego położenia węzła łączności na rubieży wprowadzenia dywizji do walki. Najkorzystniejsze jednak warunki czasowe do prowadzenia rekonesansu zaistnieją w czasie organizacji obrony przez dywizję - zwłaszcza organizacji obrony w drugim rzucie operacyjnym armii.

W wymienionych warunkach, szef węzła łączności SD dywizji będzie miał możliwość przeprowadzenia tzw. pełnego rekonesansu WŁ. Należy przy tym nadmienić, że szef WŁ jest jednocześnie dowódcą batalionu łączności i do jego obowiązków należy również troska o rzut tyłowy i odwód sił i środków łączności.

W związku z tym rozpoznaniu będą podlegały następujące rejony:

- rejon rozmieszczenia środków radioliniowo - przewodowych w którym zazwyczaj znajdą się następujące urządzenia: ATf-TI, ATgS, AŁD-3, stacje r/liniowe, AUS, Ekspedycja WŁ, stacja zasilania;
- dwa rejony rozmieszczenia rst średniej mocy R-118, R-140, R-137;
- rejon odwodu sił i środków łączności, które zostaną zwinięte w poprzednim rejonie rozmieszczenia WŁ i przesunięte będą w rejon wyczekiwania;
- rejon rzutu tyłowego bł - punkt żywnościowy, odpoczynku, tankowania, remontu i medyczny.

Pominięte zostały rejony rozmieszczenia wozów dowodzenia i lądowiska. Jednak praktyka ćwiczeń wykazuje, że miejsca na rozmieszczenie wozów dowodzenia oraz lądowiska jest troską sztabów. Osoby funkcyjne dysponujące wozami dowodzenia, w czasie przesunięć do kolejnych rejonów dowodzą za pomocą zamontowanych na nich środków radiowych. Po przybyciu w nowy rejon wozy te ustawiane są w pobliżu miejsc pracy oficerów sztabów w rejonach wskazanych przez

komendanta SD. Wobec tego szef WŁ w czasie prowadzenia rekonesansu węzła może problematykę rozmieszczenia WD pominąć.

Podobnie rzecz się ma z lądowiskiem. Śmigłowce przebazowują się na nowe lądowiska w ramach eskadry śmigłowców rozpoznawczo - łącznikowych. Wybór lądowiska należy więc do dowódcy eskadry, którego przedstawiciel powinien znajdować się w grupie rekonesansowej SD. Obowiązkiem szefa WŁ jest znać miejsce lądowiska oraz zapewnić z nim łączność

Pełny rekonesans WŁ polega na tym, że szef węzła z towarzyszącymi mu osobami dokonuje kolejno rozpoznania wszystkich rejonów przewidzianych na rozwinięcie elementów węzła, odwodu sił i środków oraz rzutu tyłowego batalionu łączności. W trakcie rekonesansu oprócz sprawdzenia warunków terenowych, dróg dojazdu, warunków ochrony i obrony określa szczegółowo miejsca rozmieszczenia poszczególnych środków. Funkcyjni łączności sprawdzają warunki wprowadzenia aparatowni oraz warunki ich rozwijania i eksploatacji. Dowódcy aparatowni biorący udział w rekonesansie, gdy określone zostanie miejsce rozmieszczenia ich urządzeń ustalają między sobą wzajemne współdziałania podczas rozwijania węzła. Podczas tego rekonesansu szef WŁ stawia kolejno zadania wszystkim funkcyjnym.

Zaletą tego sposobu prowadzenia rekonesansu jest możliwość wybrania najwłaściwszych miejsc na rozwinięcie elementów WŁ i możliwość przekazania dokładnych zadań podwładnym, lecz wadą jest długi czas na jego prowadzenie.

Do prowadzenia rekonesansu szef WŁ może wykorzystać samochód osobowo - terenowy, który posłuży jemu i zainteresowanym osobom funkcyjnym do przemieszczania się na kolejne punkty rekonesansu.

Czas trwania rekonesansu przy wykorzystaniu samochdduobliczamy ze wzoru:

$$t_{rek} = \frac{2d}{30} + /n \cdot 0,2/$$

gdzie:

t_{rek} - czas trwania rekonesansu /godz/;

d - odległość do najdalej położonego punktu mierzona po drodze /w km/;

n - ilość punktów podlegających rozpoznaniu;

0,2 - czas 0,2 godz /ok. 10-15/ niezbędny na rekonesans każdego punktu i stawianie w nim zadań /czas średni/.

Podstawiając konkretne dane, a więc odległość 5 km, ilość punktów 6 otrzymamy czas:

$$\frac{2 \cdot 5}{30} + /5 \cdot 0,2/ = \frac{1}{3} + 1 = 1 \text{ godz } 20 \text{ min.}$$

Jeżeli do tego czasu doliczymy czas 20` niezbędny na udział szefa WŁ w rekonesansie prowadzonym przez komendanta SD w sumie otrzymamy 1 godz 40 min.

Stąd wniosek, że w natarciu dywizji ten sposób prowadzenia rekonesansu nie może być stosowany. W czasie 1 godzin i 40 min nacierające wojska dywizji mogą przesunąć się do przodu o 5 - 10 km w zależności od tempa natarcia. Doliczając do tego czas niezbędny na rozwinięcie WŁ odległość ta jeszcze wydłużyłaby się.

Najczęściej stosowany będzie drugi sposób prowadzenia rekonesansu polegający na równoległej pracy szefa WŁ i wybranych osób funkcyjnych. Szef WŁ po uzyskaniu niezbędnych danych od komendanta SD wzywa funkcyjnych łączności, orientuje ich topograficznie, a następnie wskazuje ogólnie rejony rozmieszczenia poszczególnych grup, drogi dojazdu /z mapy lub w terenie/ przewidwane kierunki zagrożenia ze strony nieprzyjaciela oraz sposób ochrony i obrony. Następnie nakazuje im przeprowadzenie rekonesansu w wyznaczonych

rejonach oraz informuje o terminach przybycia środków łączności. Osoby które prowadzą rekonesans równolegle z szefem WŁ, to najczęściej dowódca grupy środków radiowych oraz kwatermistrz batalionu łączności lub jego przedstawiciel.

Pierwszy z nich otrzyma zadanie przeprowadzenia rekonesansu dla potrzeb rozmieszczenia grup środków radiowych, drugi natomiast dla potrzeb rozmieszczenia odwodu sił i środków i tyłów batalionu.

Szef WŁ prowadzi osobiście rekonesans w rejonie przewidzianym na rozmieszczenie środków radioliniowo - przewodowych stanowiących jądro WŁ. Najczęściej praktykowane jest prowadzenie rekonesansu wspólnie z dowódcami aparatowni. Czas prowadzonego w ten sposób rekonesansu wynosi dla WŁ SD dywizji 25 - 30 minut.

W trakcie rekonesansu szef WŁ wskazuje miejsca rozmieszczenia poszczególnych urządzeń wykonując jednocześnie szkic rozmieszczenia środków i urządzeń węzła, który później uzupełniony, stanowi podstawę do opracowania schematu rozmieszczenia i okablowania oraz ochrony i obrony węzła łączności.

Po wskazaniu miejsc rozmieszczenia aparatowni szef węzła stawia funkcyjnym zadanie dotyczące wprowadzenia pojazdów w rejon węzła i ich rozwięcia oraz ochrony i obrony.

W zadaniu na rozwinięcie węzła łączności szef węzła powinien określić:

- sposób wprowadzenia środków łączności do rejonu rozwijania WŁ;
- kolejność i sposób rozwijania środków;
- zakres rozwinięcia urządzeń antenowych;
- termin i sposób oraz kolejność i zakres rozwinięcia sieci kablowej;

- rejon grupy operacyjnej oraz rzutu tyłowego bł;
- sposób i terminy danych eksploatacyjnych;
- sposób współpracy pomiędzy dowódcami elementów;
- organizację służby eksploatacyjnej i skład dyżurnej zmiany;
- sposób postępowania w czasie przerw w łączności;
- warunki BHP;
- termin gotowości węzła.

Po postawieniu zadania szef węzła wręcza dowódcom aparatowni dane eksploatacyjne.

Stawiając zadanie odnośnie ochrony i obrony stacji i urządzeń szef węzła łączności określa:

- organizację ubezpieczenia rejonu WŁ tzn. gdzie, kto i kiedy wystawia posterunki stałe i patrole ochronno - obronne, sposób zamknięcia dróg, ustawienia min sygnalizacyjnych itp;
- skraj odcinka obrony rejonu WŁ, podział na sektory, ilość sił wydzielonych do obrony;
- skład grup alarmowych, awaryjno - ratunkowych, wyszukiwania nadajników zakłócających jednorazowego użytku - miejsca zbiórek i sposób działania;
- wytyczne w zakresie OPL, OPBMAR, maskowania, bezpieczeństwa ppożarowego;
- zapasowy rejon WŁ, drogi i sposób ewakuacji;
- zakres wykonania prac inżynieryjnych;
- organizację obserwacji i alarmowania, sygnały alarmowe i sposób postępowania stanu osobowego w wypadku alarmu.

Stawiając te zadanie szef WŁ podaje terminy i sposób wykonania, określa wykonawców i odpowiedzialnych oraz przydziela limity środków materiałowych.

Po postawieniu zadań szef WŁ podaje komendę do rozwinięcia węzła, na którą dowódcy aparatowni wprowadzają urządzenia do wskazanych rejonów i przystępują do ich rozwijania.

Natomiast szef węzła instruuje przewodników, których zadaniem będzie oczekiwanie na przybycie sił i środków z poprzedniego rejonu WŁ i sprawne wprowadzenie ich w rozpoznane w czasie rekonesansu miejsca.

Dalsza działalność szefa WŁ to kierowanie rozwijaniem węzła.

Mówiąc o sposobach i treści pracy szefa WŁ podczas prowadzenia rekonesansu nie sposób nie wspomnieć o rozwijaniu węzła łączności z marszu w rejonie doraźnie wskazanym, a więc konieczności prowadzenia rekonesansu w warunkach skrajnie ograniczonego czasu. W razie zaistnienia takiego przypadku zajdzie konieczność przeprowadzenia tzw. rekonesansu pobieżnego. Istota rekonesansu pobieżnego polega na tym, że szef WŁ objeżdża rejon przeznaczony na rozwinięcie WŁ sprawdzając ogólne warunki terenowe oraz drogi dojazdu. Następnie szczegółowo określa miejsce rozwinięcia stacji telefoniczno - telegraficznej, natomiast pozostałym dowódcom elementów wskazuje ogólne rejony biorąc za punkt odniesienia stację telefoniczno - telegraficzną.

Miejsca dla tych pojazdów wybierane są w trakcie wprowadzania ich do nakazanych rejonów.

Rekonesans tego rejonu pod względem innych problemów przeprowadza się sukcesywnie w trakcie rozwijania węzła łączności.

Należy zaznaczyć, że ten sposób zajmowania rejonów i prowadzenia rekonesansu wymaga doskonałego zgrania wszystkich elementów węzła.

Wykonano w 4 egz.
Egz.nr 1-4 - BN Dz.T.
Wyk.kpt.J.KOPACZ
Druk.EB.dn.26.02.81 r.
Nr sk.masz.Pf 14/KTWŁączn.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. 55618
Akademii Obrony Narodowej